

JMB250/JMB015 Moderní dějiny západní Evropy - seminář

Koloniální zkušenost zemí západní Evropy

Mgr. Jan Váška, Ph.D.
jan.vaska@fsv.cuni.cz
ZS 2017

Seminář je určen pro studenty bakalářského cyklu oboru mezinárodní teritoriální studia. Zabývá se fenoménem evropského kolonialismu a jeho dědictvím, časově pokrývá především období 19. a 20. století. Seminář pracuje jak s texty teoretické povahy, tak s případovými studii, které ilustrují různé aspekty evropské koloniální zkušenosti. Program semináře je doplněn krátkými faktografickými výklady, prací s mapou a sledováním reflexe koloniální zkušenosti ve filmu a krásné literatuře. Všechny texty jsou umístěny v systému MOODLE na <<http://dl.cuni.cz>>, název semináře je *Moderní dějiny západní Evropy – seminář Váška*, klíč <kolonie>

Rozsah výuky: 0/2

Podmínky pro udělení zápočtu:

1. pravidelná docházka a aktivní účast na seminářích (nejvýše 1 neomluvená a 1 omluvená absence; vyšší počet absencí může být důvodem pro vyloučení z kurzu nebo zadání dodatečných povinností)
2. prezentace na zadané téma v rozsahu 15 minut
3. písemný referát v rozsahu 3 normostrany (5.400 znaků), způsob a termín odevzdání určí vyhláška

Program semináře:

úvodní hodina I

- organizační záležitosti a rozdělení referátů
- úvodní zamyšlení nad problematikou semináře

počátky evropského kolonialismu

01 FERRO M., *Dějiny kolonizací. Od dobývání až po nezávislost 13.-20. století* (Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2007), s. 11-37.

02 BLAUT M., *The Colonizer's Model of the World. Geographical Diffusionism and Eurocentric History* (NY/London: The Guilford Press 1993), s. 179-213.

technologie a kolonizace

03 HEADRICK D., *The Tools of Empire. Technology and European Imperialism in the Nineteenth Century* (NY/Oxford: OUP 1981) – kapitola 3, s. 58-79 („Malaria, Quinine, and the Penetration of Africa“)

04 HEADRICK D., *Tentacles of Progress: Technology Transfer in the Age of Imperialism, 1850-1940* (Cary: OUP, 1988) – kapitola 2, s. 18-48 („Ships and Shipping“)

proměny obrazu Afriky v britské literatuře 19. století

05 BRANTLINGER P., *British Literature and Imperialism, 1830-1914* (Ithaca: Cornell University Press), s. 172-197.

„neformální imperialismus“: ochutnávka historiografické polemiky

06 SMITH T., *The Pattern of Imperialism. The United States, Great Britain and the late-industrialising world since 1815* (Cambridge: Cambridge University Press, 1981), s.17-35.

éra nového imperialismu

07 BAUMGART W., *Imperialism: the idea and reality of British and French colonial expansion, 1880-1914* (Oxford: Oxford University Press, 1982), s.47-73.

+ **08** Baumgart W., *Imperialism: the idea and reality of British and French colonial expansion, 1880-1914*, tamtéž, s.82-90 (týmová prezentace)

09 PLATT D., Economic Factors in British Policy during the „New Imperialism“, *Past and Present* No.39, Apr. 1968, s.120-138.

10 ARENDOVÁ H., *Původ totalitarismu* (Praha: OIKOYUMENH 1996), 306-323.

Francouzský kolonialismus a misie za 3. republiky

11 DAUGHTON J. P., *An Empire Divided: Religion, Republicanism and the Making of French Colonialism 1880-1914* (Ny: OUP, 2006), 59-84.

Ideologie a diskurs německého kolonialismu

12 SMITH W., *The Ideological Origins of Nazi Imperialism* (Oxford: OUP, 1986), 141-165.

počátky dekolonizace

13 ALBERTINI R., The Impact of Two World Wars on the Decline of Colonialism, *Journal of Contemporary History* Vol. 4(1) Colonialism and Decolonization, Jan. 1969, s. 17-35

14 FLINT J., Planned Decolonization and Its Failure in British Africa, *African Affairs* Vol. 82 (No. 328), Jul. 1983, s. 389-411

dekolonizace po 2. SV a její důsledky

15 FITZGERALD E., Did France's Colonial Empire Make Economic Sense? A Perspective from the Postwar Decade, 1946-1956, *The Journal of Economic History* Vol. 48(2), Jun. 1988, s. 373-385

16 WESSELING H., „Post-Imperial Holland“, *Journal of Contemporary History* Vol. 15/1 (1980), 125-42.

paměť koloniálních válek

17 COLE J., „Remembering Torture and the War for Algerian Independence“, in Hargreaves A. (ed.). *Memory, Empire and Postcolonialism. Legacies of French Colonialism* (Oxford: Lexington Books, 2005), 125-141.

postkolonialismus

18 SAID E., *Orientalismus. Západní koncepce Orientu* (Praha/Litomyšl: Paseka, 2008), 43-63.

19 FANON F., *Černá kůže, bílé masky* (Praha: Tranzit.cz, 2011), s. 94-132.

Doporučená literatura:

Faktografické minimum:

LOUIS W. R., The Colonial Empires in the Late Nineteenth Century, in *Ends of British Imperialism. The Scramble for Empire, Suez and Decolonization. Collected Essays* (London: Tauris, 2006), s. 35-48).

NÁLEVKA V., *Čas soumraku. Rozpad koloniálních impérií po druhé světové válce* (Praha: Triton, 2004)

BAUMGART W., *Imperialism: the idea and reality of British and French colonial expansion, 1880-1914* (Oxford: Oxford University Press, 1982).

CONRAD J., *Srdce temnoty* (různá vydání)
FERRO M., *Dějiny kolonizací. Od dobývání až po nezávislost 13.-20. století* (Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 2007)
FERGUSON N., *Empire. How Britain made the modern world* (London: Pinguin Books, 2004)
HEADRICK D., *The Tools of Empire. Technology and European Imperialism in the Nineteenth Century* (NY/Oxford: Oxford: Oxford University Press, 1981).
JUDD D., *Impérium. Britská imperiální zkušenost od roku 1765 do současnosti* (Praha: BB art, 1999).

Harmonogram seminářů

- 1) 6. října
- 2) 13. října
- 3) 20. října
27. října *dekanské volno*
- 4) 3. listopadu
- 5) 10. listopadu
17. listopadu *děkanské volno*
- 6) 24. listopadu
- 7) 1. prosince
- 8) 8. prosince
- 9) 22. prosince
- 10) 5. ledna (*náhradní/rezervní hodina*)